

ת"פ (תל אביב) 52420-07-21 - מדינת ישראל נ' עומר עובדיה

ת"פ (תל-אביב-יפו) 52420-07-21 - מדינת ישראל נ' עומר עובדיהשלום תל-אביב-יפו

ת"פ (תל-אביב-יפו) 52420-07-21

מדינת ישראל

נגד

עומר עובדיה

בית משפט השלום בתל-אביב-יפו - יפו

[28.10.2024]

כבוד השופט איתי הרמלין

ע"י עו"ד רות ברקלי דאל

ע"י עו"ד שרון חזות

גזר דין

1. לאחר שמיעת הראיות בתיק זה הרשעתי את הנאשם בעבירות של הוצאת שיק ללא כיסוי וקבלת דבר במרמה. זאת, עקב כך שב-1.1.2019 התקשר עם אדם אחר בחוזה לרכישת חנות, ובמסגרת החוזה נתן הנאשם למוכר ארבעה שיקים פרטיים שלו בסך כולל של ₪ 227,000 שימשו כבטוחה לתשלום חובו עבור רכישת החנות. הוסכם בין הצדדים שהשיקים לא יופקדו על ידי המוכר, אלא יוחלפו בהמשך על ידי הנאשם בשיקים של חברה שבמסגרתה פעל. כפי שקבעתי בהכרעת הדין, השיקים שניתנו לבטחון היו חסרי כל ערך כיוון שנמשכו מחשבון מוגבל, ועניין זה היה ידוע לנאשם אך לא היה ידוע למוכר החנות. הנאשם לא היה מרוצה מן החנות שאותה רכש ובעקבות זאת השתבשו היחסים הכלכליים בינו לבין המוכר. על מנת להבטיח את פרעון החובות הפקיד המוכר את השיקים שנמסרו לו לבטחון, אך הם חזרו. הואיל והנאשם פרע חלק מחובותיו למוכר בדרכים שונות עוד במהלך החזקתו בחנות - בתשלום במזומן ובשימוש במכונת סליקת כרטיסי אשראי על שם המוכר גם בראשית התקופה שהנאשם החזיק בחנות, לא ניתן לקבוע במדויק מה היה הסכום שהנאשם חב למוכר, ומה היה נזקו הכספי של המוכר כתוצאה מחזרת השיקים נושא כתב האישום. עוד יש לציין שבמהלך השנים שחלפו מאז האירוע נושא כתב האישום תבע המוכר את הנאשם ובני משפחתו בתביעות אזרחיות וזכה בפיצוי כספי, כך שכלל לא ניתן לקבוע על בסיס הראיות שהובאו במשפט אם הנאשם חב כיום למוכר סכום כלשהו.
2. טענתו העובדתית של הנאשם במשפט הייתה שהמוכר ידע בעת קבלת השיקים נושא כתב האישום שמדובר בשיקים חסרי ערך מחשבונו של פושט רגל. לאחר שבהכרעת הדין דחיתי טענה זו, הדגיש הסניגור בטיעונים לעונש טענה עובדתית אחרת והיא שבעת שנתן את השיקים חסרי הערך, התכוון הנאשם באמת ובתמים לפרוע את חובו, ולא ביקש מראש להשתמש מהתחייבותיו למוכר במסגרת החוזה.

3. הטענה העובדתית שהעלה הסניגור בטיעונים לעונש היא בהחלט אפשרית ומתיישבת עם העובדה שכאמור לעיל הנאשם שילם חלק מהתחייבויותיו למוכר בדרכים שונות. אמנם אין בכך כדי לאיין את המרמה שהייתה בעצם הבטחת התחייבויותיו למוכר בשיקים חסרי ערך מחשבונו של פושט רגל מבלי שהמוכר יודע על כך (מרמה שהייתה בסיס לכריתת החוזה בין הנאשם למוכר החנות), אך יש בכך כדי להפחית מחומרת מעשיו של הנאשם בעת שמסר את השיקים כבטחון.
4. במעשיו פגע הנאשם באופן ממשי בזכותו החוקתית של מוכר החנות לקניין ובאוטונומיה שלו לקבוע עם מי יתקשר בחוזה ובאילו תנאים.
5. התובעת הפנתה למספר פסקי דין כבסיס לטענתה שמתחם העונש ההולם נע בין שישה חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות לשנה וחצי מאסר בפועל: רע"פ 8778/18 צלאח שאויש נ' מדינת ישראל (24.12.2018) שעסק במקרה שבו נקבע בערכאה הראשונה שדנה בתיק מתחם עונש הולם המתחיל ב-5 חודשי עבודות שירות; רע"פ 1251/20 אילנית סבח נ' מדינת ישראל (23.4.2020) שעסק במקרה שבו נקבע בערכאה הראשונה שדנה בתיק מתחם עונש הולם המתחיל ב-6 חודשי עבודות שירות; רע"פ 3497/15 עטא סריה נ' מדינת ישראל (8.1.2015) שעסק במקרה שבו נקבע בערכאה הראשונה שדנה בתיק מתחם עונש הולם המתחיל ב-6 חודשי עבודות שירות; עפ"ג (חיפה) 21346-01-21 שמעון סויד נ' מדינת ישראל (10.6.2021) שעסק במקרה שבו נקבע בערכאה הראשונה שדנה בתיק מתחם עונש הולם המתחיל בשנה מאסר בפועל. ואולם, רק הראשון מבין פסקי דין אלו הוא בעל דמיון מסוים לתיק שבפניי, ואף הוא חמור ממנו שכן מדובר בו בשני אירועים של הונאה תוך שימוש בשיקים ללא כיסוי (באחד האירועים מדובר למעשה בשני מקרים היוצרים אירוע פלילי אחד), ובשני המקרים ברור כי כוונת הנאשם הייתה לקבל סחורה מבלי לשלם עליה, והדבר עלה בידו.
6. הסניגור טען כי נסיבותיו המיוחדות של המקרה שבפניי (ראו פסקה 3 לעיל) מצדיקות קביעת מתחם עונש הולם שונה מזה שמקובל בפסיקה בעניין קבלת דבר במרמה כפי שהשתקף בפסיקה שהוגשה על ידי התובעת. לדבריו, יש להתחיל את מתחם העונש ההולם ממאסר על תנאי. הסניגור לא הפנה לפסקי דין התומכים בעמדתו זו.
7. כאמור לעיל, עיון בפסיקה שאליה הפנתה התובעת מלמד כי אכן כטענת הסניגור מדובר במקרים שבהם המְרַמֵּה ידע מראש שלא ישלם את חובו למרומה. זאת בניגוד למקרה שבפניי שבו הנאשם ידע שהשיקים שמסר למוכר אינם מבטיחים את התחייבויותיו החוזיות כפי שהוטעה לחשוב המוכר, אך לא הוכח שהנאשם תכנן מראש להשתחרר מהתחייבויותיו כלפי המוכר ולא לשלם את הסכומים שנקבעו בחוזה. לפיכך, ראוי לקבוע מתחם עונש הולם מקל יותר מזה שבפסקי הדין שאליהם הפנתה התובעת. עם זאת, אני מוצא כי הסכום שבוטח בשיקים חסרי ערך הוא גדול מכדי להצדיק קביעת מתחם עונש הולם שתחתיתו במאסר על תנאי בלבד. לפיכך, אני קובע שמתחם העונש ההולם נע בין תקופת מאסר מינימלית שניתן לרצות בעבודות שירות לשנה מאסר בפועל.
8. הנאשם בן 57, ללא עבר פלילי ונמצא בפשיטת רגל. כמו כן, מאז ביצוע העבירות חלף זמן רב. נסיבות אלה מצדיקות הטלת עונש שבחלק התחתון של מתחם העונש ההולם. עם זאת, העובדה שהנאשם טען במשפט כי מראש היה ידוע למוכר כי הוא פושט רגל והשיקים שהוא מוסר לו הם חסרי ערך, כמו גם העובדה שהמוכר נאלץ להגיש נגדו ונגד בני משפחתו תביעות אזרחיות לפרעון חובותיו, מלמדות שהנאשם לא הפנים את מלוא אחריותו לאשר אירע. אי נטילת האחריות מחייבת הטלת עונש שאינו בקצה התחתון ממש של מתחם העונש ההולם.
9. התכוונתי לקבוע כי הנאשם ירצה את עונש המאסר בפועל שאגזור עליו בדרך של עבודות שירות, אך הנאשם לא התייצב אצל הממונה על עבודות השירות, ולכן ירצה בכלא את עונש המאסר בפועל.
10. לנוכח האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:
 - א. חודשיים מאסר בפועל.
 - ב. 6 חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים שלא יעבור עבירת רכוש.
 11. לנוכח מצבו הכלכלי של הנאשם והמחיר הכלכלי של ריצוי עונש מאסר בפועל, לא מצאתי מקום לגזור עליו קנס. כמו כן, הואיל וכאמור בהכרעת הדין לא הוברר במשפט כמה כסף חב הנאשם למוכר בתום ההתקשרות ביניהם וכמה כסף (אם בכלל) הוא חב לו כיום לאחר שהמוכר תבע אותו בתביעות אזרחיות (שייתכן שכללו גם רכיבים של עגמת נפש ולא רק נזקים כספיים ישירים), אינני מוצא מקום לחייבו בתשלום פיצוי.זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.
ניתן היום, 28 באוקטובר 2024, במעמד הצדדים.